निकृतेन अमकृतेनापि शत्रून्प्रतिजिगीषया प्रस्थातव्यमेवेतिशेषः ॥ १५ ॥ १६ ॥ स्वल्पमैश्वर्यंअप्रियमनिष्टंइच्छतिमन्यतेप्राज्ञः यस्यतुअल्पमैश्वर्यंप्रियंतस्यध्रुवंनिश्चितंतदेवाल्पंप्रियत्वेनगृहीतंअप्रियमन र्थकरंस्यात् तेनराज्ञाऽल्पसंतुष्टेननभवितव्यमित्यर्थः ॥ १७ ॥ अभावंनाशं ॥ १८ ॥ कारुण्यमेवपश्य हितत्वेनेतिशेषः ॥ १९ ॥ अतोवचनात्मेममभूयसीनंदिःसमृद्धिः भवितेतिशेषः यत्एवंकारुण्यंदेहे कृपांअनुपश्यसिहितत्वेन एवंसत्यपित्वमेवचोद्यंपूर्वपक्षंचोदयसिप्रेरयसिकारुण्यंकुर्विति अथापिवज्रहृदयाहंतेतुभ्यंचोदयामि ॥२०॥ सैंधवान्हत्वाकृच्छ्रेणभावितंतेतवविजयंयदापश्यामिद्रक्ष्यामिअथत्वां

मन्युनादह्यमानेनपुरुषेणमनस्विना ॥ निकृतेनेहबहुशःशत्रून्प्रतिजिगीषया ॥ १५॥ आत्मानंवापरित्यज्यशत्रुंवाविनिपात्यच ॥ अतोन्येनप्रकारेणशांतिर स्यकुतोभवेत् ॥ १६ ॥ इहप्राज्ञोहिपुरुषःस्वल्पमप्रियमिच्छति ॥ यस्यस्वल्पंप्रियंलोकेध्रुवंतस्याल्पमप्रियं ॥ १७ ॥ प्रियाभावाच्चपुरुषोनैवप्राप्नोतिशोभनं ॥ ध्रुवंचाभावमभ्येतिगत्वागंगेवसागरं ॥ १८ ॥ पुत्रउवाच नेयंमतिस्त्वयावाच्यामातःपुत्रेविशेषतः ॥ कारुण्यमेवात्रपश्यभूत्वेहजडमूकवत् ॥ १९ ॥ मातोवाच अतोमेभूयसीनंदिर्यदेवमनुपश्यसि ॥ चोद्यंमांचोदयस्येतद्भृशंवैचोदयामिते ॥ २० ॥ अथत्वांपूजयिष्यामिहत्वावैसर्वसैंधवान् ॥ अहंपश्या मिविजयंकृच्छ्रभावितमेवते ॥ २१ ॥ पुत्रउवाच अकोशस्यासहायस्यकुतःसिद्धिर्जयोमम ॥ इत्यवस्थांविदित्वैतामात्मनात्मनिदारुणां ॥ २२ ॥ राज्या द्भावोनिवृत्तोमेत्रिदिवादिवदुष्कृतः ॥ ईदृशंभवतीकंचिदुपायमनुपश्यति ॥ २३ ॥ तन्मेपरिणतप्रज्ञेसम्यक्प्रब्रूहिपृच्छते ॥ करिष्यामिहितत्सर्वंयथावदनुशास नं ॥ २४ ॥ मातोवाच पुत्रनात्मावमंतव्यःपूर्वाभिरसमृद्धिभिः ॥ अभूत्वाहिभवंत्यर्थाभूत्वानश्यंतिचापरे ॥ अमर्षेणैवचाप्यर्थानारब्धव्याःसुबालिशैः ॥ २५ ॥ सर्वेषांकर्मणांतातफलेनित्यमनित्यता ॥ अनित्यमितिजानंतोनभवंतिभवंतिच ॥ २६ ॥ अथयेनैवकुर्वंतिनैवजातुभवंतिते ॥ ऐकगुण्यमनीहायाम भावःकर्मणांफलं ॥ २७ ॥ अथद्वैगुण्यमीहायांफलंभवतिवानवा ॥ यस्यप्रागेवविदितासर्वार्थानामनित्यता ॥ २८ ॥

पूजयिष्यामीतियोजना ॥ २१ ॥ एतांअवस्थांदारुणामात्मनिआत्मनास्वयंविदित्वा मेममभावश्चित्तंराज्यान्निवृत्तइत्युत्तरेणसंबंधः ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ अर्थाःधर्माद्याःबालिशैरमर्षेणैवनारब्धव्याः पंडितैस्तुआदरेणआरब्धव्याएवेतिभावः ॥२५॥ अनित्यमितिजानंतःपंडिताआरभमाणानभवंतिकदाचिदैश्वर्यंनलभंते भवंतिचकदाचित्सिद्धार्थाः ॥ २६ ॥ अकुर्वाणान्निंदति अथेति अनीहायांचेष्टाया अभावे ऐकगुण्यंएकगुणमेवफलं यत्कर्मणामीप्सिततमानामभावोऽप्राप्तिः ॥२७॥ ईहायांतुद्वैगुण्यंगुणद्वयं यत्फलंभवतिवानवेति अभावनिश्चयापेक्षयापाक्षिकफलसद्भाववतीप्रवृत्तिरेवश्रेष्ठेत्यर्थः ॥ २८ ॥

Digitized by Google